

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรหมู่ที่ 3 ตำบลวังตะเคียน อำเภอนางรอง จังหวัดชัยนาท

ชื่อและนามสกุล นายสุวิทย์ คุ่มคงสินธุ์

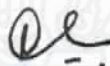
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์ วงศ์พิเชษฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยธะคง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์ วงศ์พิเชษฐ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

๑๕ ๖

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร หมู่ที่ 3 ตำบลวังตะเคียน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัย นายสุวิทย์ คุ่มคงสินธุ์ รหัสนักศึกษา 2549000715

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์ วงศ์พิเชษฐ
ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร (3) ความต้องการและวิธีการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง หมู่ที่ 3 ตำบลวังตะเคียน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 84 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 51.23 ปี การศึกษาประถมศึกษา ทุกรายเป็นสมาชิกกลุ่ม ประสพการณ์เฉลี่ย 11.90 ปี ทุกรายได้รับการอบรม สื่อครัวเรือนมีโทรทัศน์ วิทยุ วีซีดี สื่อชุมชนมีหอกระจายข่าวและผู้นำกลุ่ม เงินทุนและที่ดินใช้ของตนเอง พื้นที่เฉลี่ย 547.61 ตารางเมตร รายได้จากการเลี้ยงเฉลี่ย 64,297 บาท/ปี รายจ่ายจากการเลี้ยงเฉลี่ย 30,387 บาท/ปี (2) วัตถุประสงค์หลักเพื่อจำหน่ายเนื้อ ส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นอาชีพเสริม พันธุ์ที่เลี้ยงคือ ไก่ไทยผสมไขว่จอน ไก่ไทยผสมพม่า ไก่พันธุ์พื้นเมืองไทย แหล่งที่มาได้จากการขยายพันธุ์และสนับสนุนจากกลุ่ม จำนวนไก่พ่อพันธุ์เฉลี่ย 16.05 ตัว จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ย 35.94 ตัว ทุกรายมีการคัดก่อนการผสมพันธุ์ ส่วนใหญ่ขึ้นทะเบียนประวัติ ทุกรายบันทึกข้อมูล ใช้อาหารในท้องถิ่น ใช้ยาปฏิชีวนะร่วมกับสมุนไพร โรงเรือนและอุปกรณ์ มีการสร้างโรงเรือน มีคอกขุยมะพร้าวไม่ถึง ห้างที่พัก ห้างใช้ยาฆ่าศัตรูพืช ห้างเสียงรบกวน มีที่บังลมบังแดด มีรังไข่เพียงพอ การสุขาภิบาลทำความสะอาดโรงเรือนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ เปลี่ยนน้ำทำความสะอาดภาชนะทุกวัน เปลี่ยนที่รองพื้นบ่อยๆ มีการคัดไก่ที่ป่วยออกเพื่อสังเกตอาการ มีพื้นที่ให้ไก่ออกกำลังกาย มีการกำจัดแหล่งน้ำรอบๆ โรงเรือน มีการกักไก่ก่อนนำเข้าฝูง ไม่ใช้น้ำจากแหล่งสาธารณะ มีการถ่ายพยาธิ ฉีดวัคซีนให้ไก่ (3) ความต้องการการส่งเสริมในเรื่องพันธุ์ พบว่าต้องการวิธีดีสื่อนุคคลเอกชนและทางราชการแผ่นพับ เรื่องการคัดและการปรับปรุงพันธุ์พบว่าการวิธีดีสื่อนุคคลเอกชนและทางราชการโรงเรือนและอุปกรณ์พบว่าการวิธีดีสื่อนุคคลของราชการแผ่นพับและคู่มือ การใช้อาหารพบว่าการวิธีดีสื่อนุคคลเอกชนและทางราชการ ยาที่ใช้ในการรักษาโรคพบว่าการวิธีดีสื่อนุคคลเอกชนคู่มือและสื่อของราชการ การสุขาภิบาลพบว่าการวิธีดีสื่อนุคคลของราชการแผ่นพับคู่มือและสื่อเอกชน วิธีการส่งเสริมพบว่าเกษตรกรต้องการ การสาธิตการฝึกปฏิบัติและทัศนศึกษามากที่สุด

คำสำคัญ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร จังหวัดบุรีรัมย์

Thesis title: Native Chicken Raising by Farmers in Village Number 3, Wang Takian Sub-District, Nong Mamong District, Chai Nat Province

Researcher: Mr. Suwit Khumkongsin; **ID:** 2549000715;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors(1) Dr. Jinda Khlibtong, Associate Professor; (2) Dr. Sirilak Wongpichet, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of the study were to study (1) the social and economics condition of the farmers (2) the native chicken raising of farmers and (3) the needs and methods of native chicken raising of farmers.

The 84 native chicken farmers residing at village No. 3, Wang Ta Khian Sub-district, Nong Ma Mong District, Chai Nat Province were the population of the research. The structural interview schedule were used as the collecting data in the study. The statistical packages program was used in data analysis by frequency count, percentage, minimum, maximum, mean and standard deviation.

The result of the research found that (1) majority of farmers were male, Their average 51.23 years of age, primary education, Belong to group members, The average experiences of native chicken farming 11.90 years, once a year in native chicken farming training, media in farmer household were TV, radio and VCD, distribution news station was community media, has own land and own fund for native chicken farming, average size of farming 547.61 square meter. The average income 64.297 baht/year, average expenses 30,387 baht/year (2) Their main objective of native chicken raising for selling chicken. Majority of farmers were the additional profession chicken variety were Thai mixed Saigon, Thai mixed Myanmar, and Thai native chicken, variety sources came from breeding and group support, average cock 16.05, average hen 35.94, has chicken registration and data record. The food feeding came from local, use antibiotic mixed herb. (3) The needs of agricultural extension were chicken variety, selection and improvement, chicken house and equipment, food feeding, medicine, management and sanitation. The media for serve the need of agricultural extension were VCD, Folder, and Personal media. The procedure of agricultural extension were the demonstration and handbook, practice, study tour and the lecture. The least need was the feeding trial.

Keyword: Native chicken raising by farmers, Chai Nat Province

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ท่านได้กรุณาตรวจสอบชี้แนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ วงศ์พิเชษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านได้กรุณาชี้แนะข้อบกพร่องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยธะคง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ และเสนอแนะเพื่อแก้ไข ปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณสมโภชน์ – คุณมณฑา บุญศรี ประธานกลุ่มสมาชิกเครือข่ายเลี้ยงไก่พื้นเมือง หมู่ที่ 3 ตำบลวังตะเคียน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และคุณสมศักดิ์ บุญศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องที่พัก อาหาร และความรู้เกี่ยวกับไก่พื้นเมือง ตลอดเวลาที่ผู้วิจัยทำการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณเพียงจิต มาลากุล ณ.อยุธยา ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษา คุณเรวดี ลิขิตวงศ์ ที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และเพื่อนๆ ร่วมรุ่นที่คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมพร – คุณแม่สุวรรณ คุ่มคงสินธุ์ ที่ให้การสนับสนุนกำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณ คุณศศิมา ขาวงาม คุ่มคงสินธุ์ ที่คอยเป็นกำลังใจและคอยดูแลในทุกเรื่องตลอดระยะเวลาการศึกษา

สุวิทย์ คุ่มคงสินธุ์

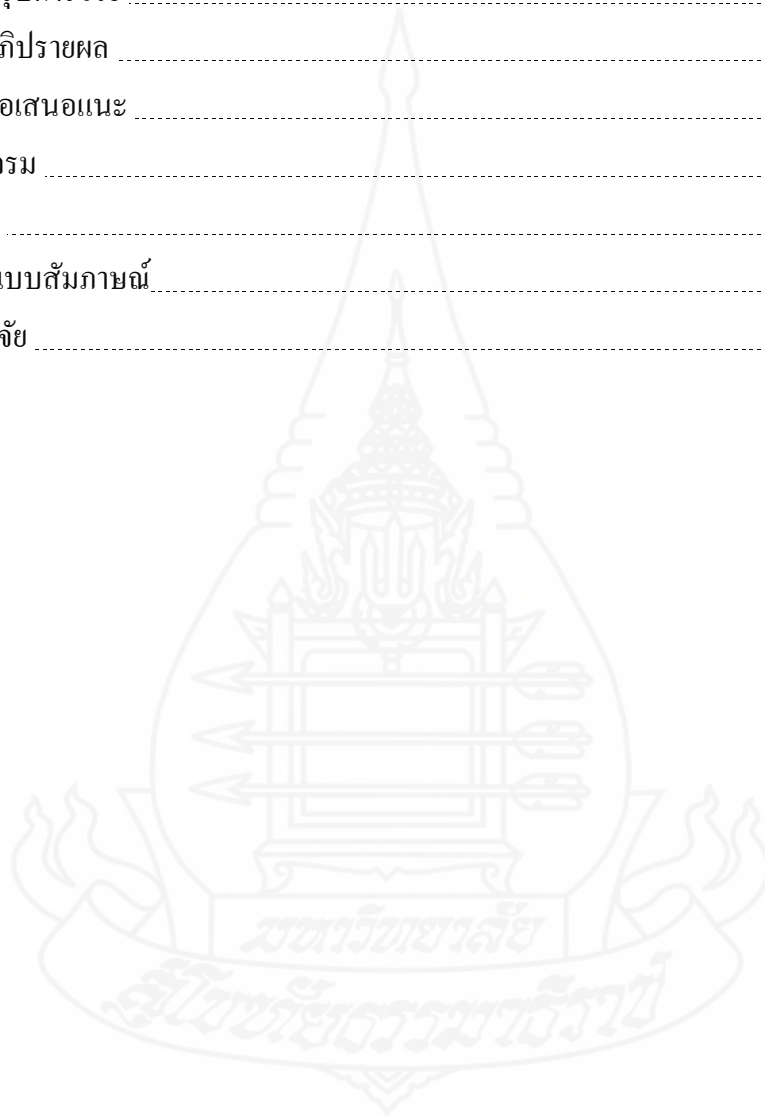
กรกฎาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	6
แนวคิดในการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	27
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	31
ความหมายและวิธีการส่งเสริมการเกษตร	34
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ประชากร	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร	41
สภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร	55
ความต้องการและวิธีการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปการวิจัย	76
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	87
แบบสัมภาษณ์	88
ประวัติผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	41
ตารางที่ 1.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก การเป็นสมาชิกกลุ่ม กลุ่มสมาชิกที่เป็น ประสบการณ์ การได้รับการอบรม.....	43
ตารางที่ 1.3 สื่อในครัวเรือน สื่อในชุมชน.....	45
ตารางที่ 1.4 แหล่งรับรู้ข่าวสาร.....	46
ตารางที่ 1.5 แหล่งเงินทุน การถือครองพื้นที่ ขนาดพื้นที่ในการเลี้ยง.....	47
ตารางที่ 1.6 รายได้จากการเลี้ยงไก่ (ในปี 2555).....	48
ตารางที่ 1.7 รายจ่ายจากการเลี้ยงไก่ (ในปี 2555).....	51
ตารางที่ 2.1 วัตถุประสงค์ ลักษณะการประกอบอาชีพ จำนวนแรงงาน.....	55
ตารางที่ 2.2 พันธุ์ไก่ที่เลี้ยง แหล่งที่มาของพันธุ์ การผสมพันธุ์.....	57
ตารางที่ 2.3 การคัดพันธุ์.....	59
ตารางที่ 2.4 จำนวนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ที่เกษตรกรเลี้ยง.....	60
ตารางที่ 2.5 การขึ้นทะเบียน การบันทึกข้อมูล อาหารที่ใช้เลี้ยง ยาที่ใช้รักษาโรค.....	61
ตารางที่ 2.6 โรงเรือนและอุปกรณ์ในโรงเรือน.....	62
ตารางที่ 2.7 การสุขาภิบาล.....	63
ตารางที่ 3.1 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องพันธุ์ไก่ชน.....	65
ตารางที่ 3.2 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องการคัดและปรับปรุงพันธุ์.....	67
ตารางที่ 3.3 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องโรงเรือนและอุปกรณ์.....	68
ตารางที่ 3.4 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องการใช้อาหาร.....	70
ตารางที่ 3.5 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องยาที่ใช้ในการรักษา.....	71
ตารางที่ 3.6 ระดับความต้องการสื่อในการส่งเสริม เรื่องการสุขาภิบาล.....	73
ตารางที่ 3.7 สรุปการจัดอันดับสื่อที่เกษตรกรต้องการในการส่งเสริม.....	74
ตารางที่ 3.8 ความต้องการวิธีการส่งเสริม.....	75

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ภาพที่ 1.4 "ไก่อายพันธุ์ไทย.....	11
ภาพที่ 1.5 "ไก่อายพันธุ์พม่า.....	12
ภาพที่ 1.6 "ไก่อายพันธุ์เวียดนาม.....	13

